SENELIS, KURIS YRA TĖVAS, grįžo į šalį, kurios niekada nebuvo palikęs. Jis stovi eilėje prie pasų kontrolės. Jei policininkė anapus stiklo užduos įtartinų klausimų, tėvas, kuris yra senelis, liks ramus. Jis nepavadins policininkės kiaule. Nepaklaus, ar ji savo uniformą užsisakė paštu. Tik nusišypsos, parodys pasą ir primins, kad yra šios šalies pilietis ir nebuvo išvykęs ilgiau kaip šešis mėnesius. Kodėl? Nes čia gyvena jo šeima. Jo mylimi vaikai. Jo nuostabūs anūkai. Jo buvusi žmona išdavikė. Jis niekada nebuvo išvažiavęs ilgiau kaip šešis mėnesius. Šeši mėnesiai yra riba. Dažniausiai jo nebūna penkis mėnesius ir trisdešimt dienų. Kartais penkis mėnesius ir dvidešimt septynias dienas.

Eilė juda pirmyn. Senelis, kuris yra tėvas, turi du vaikus. Ne tris. Vieną sūnų. Vieną dukrą. Jis myli abu. Ypač dukrą. Žmonės sako, kad jie panašūs į tėvą, bet jis nemato beveik jokio panašumo. Jie paveldėjo mamos ūgį, jos užsispyrimą ir nosį. Tiesą sakant, abu yra mažos arba tiksliau didelės mamos kopijos. Ypač sūnus. Jis toks panašus į mamą, kad tėvui, kuris kartais būna senelis, tiesą sakant, gana dažnai, kyla noras pasilenkti ir smūgiuoti jam galva. Bet taip nesielgia. Niekada. Jis susivaldo. Gyvena šioje šalyje gana ilgai,

tad žino, kad jausmai čia nepageidaujami. Jausmus reikia uždaryti į mažus, geriausia aiškiai aprašytus skyrelius ir neišleisti, kol nebus priimtos instrukcijos ir sprendimai, kol neatvyks profesionalai, kol valstybės tarnautojas neprisiims atsakomybės už tai, kas dėl jų gali nutikti.

Eilė nejuda. Niekas nepyksta. Niekas nekelia balso. Niekas nesibrauna. Žmonės tik varto akis ir dūsauja. Senelis taip pat. Jis prisimena, kada buvo tėvas. Vaikų šventės ir atostogos šiltuose kraštuose, dziudo treniruotės ir ligos, pianino pamokos ir mokslo metų pabaigos šventės. Jis prisimena puodkėlę, kurią dukra, o gal sūnus, pasiuvo per buities darbų pamokas. Ant jos buvo išsiuvinėta: „Geriausias tėtis pasaulyje“. Jis buvo nuostabus tėvas. Jis nuostabus senelis. Tas, kuris teigia kitaip, meluoja.

Kai tėvas, kuris yra senelis, prieina prie pasų kontrolės posto, anapus stiklo sėdinti uniformuota moteris per kelias sekundes spėja dirstelėti jam į akis, nuskenuoti jo pasą ir mostelėti, kad praeitų.

*

Sūnus, kuris yra tėvas, išvažiuoja į biurą, vos tik užmiega vaikai. Viena ranka surenka nuo grindų paštą, o kita uždaro duris. Sudeda produktus į šaldytuvą ir sumeta sportinius drabužius į vieną iš spintų. Prieš išsitraukdamas dulkių siurblį, keletą kartų apeina butą, pasiėmęs virtuvinio popieriaus ir semtuvėlį, kad subrauktų per paskutines paras virtuvėje, vonios kambaryje ir prieškambaryje sugulusius

negyvus tarakonus. Miegamojoje dalyje pakeičia patalynę, vonios kambaryje – rankšluosčius, pripildo plautuvę vandens, kad atmirktų puodeliai su pridžiūvusiais kavos likučiais. Atidaro balkono duris ir vėdina patalpą. Šiukšlinę virtuvėje primeta reklaminių lankstinukų, surukusių kivių, mandarinų, kietų kaip žolės riedulio kamuoliukai, suplėšytų vokų ir parudavusių obuolių graužtukų. Dirstelėjęs į laikrodį supranta, kad spės. Net nereikia itin skubėti.

Išplauna prieškambario ir virtuvės grindis. Išvalo vonią, praustuvę ir klozetą. Baigęs, padeda vonios kambaryje muilą ir kempinę. Galvoja, kad jei tik tėvas tai pamatys, gal nepaliks biuro tokio kaip paskutinį kartą. Ir priešpaskutinį.

Sūnus suberia kavos kapsules į plastikinį maišelį, maišelį įdeda į dėžutę, dėžutę įstumia giliai į spintelę. Kvepiančias žvakes, kurias gimtadienio proga padovanojo sesuo, sudeda į kitą maišelį ir paslepia įrankių dėžėje. Brangius tuno konservus ir stiklainėlius su pinijomis ir graikiniais riešutais bei moliūgų sėklomis sudeda į tuščią spausdintuvo kasetės dėžę ant šaldytuvo. Smulkias monetas iš dubenėlio ant komodos prieškambaryje susiberia į dešinę džinsų kišenę. Akinius nuo saulės įsideda į kuprinę. Viską apeina dar kartą. Baigta. Biuras paruoštas tėvo vizitui. Žvilgteli į laikrodį. Tėvas jau turėtų būti čia. Tikrai pasirodys bet kurią akimirką.

*

Tėvas, kuris yra senelis, stovi prie bagažo grąžinimo juostos. Visi lagaminai atrodo vienodi. Jie blizga kaip kosminiai laivai ir turi ratukus, panašius į riedlenčių. Iš toli matyti, kad pagaminti niekalų fabrikuose Azijoje. Jo lagaminas tvirtas, pagamintas Europoje. Atlaikė daugiau kaip trisdešimt metų, atlaikys dar dvidešimt. Jis neturi jokių ratukų, kurie gali sulūžti. Užtat apklijuotas seniai bankrutavusių skrydžių bendrovių lipdukais. Kai jo siekia nuo bagažo juostos, jauna mergina imtynininkės rankomis klausia, ar nereikia pagalbos. Ne, ačiū, sako senelis ir nusišypso. Jam pagalbos nereikia. Ypač nepažįstamų žmonių, kurie pasisiūlo vien tikėdamiesi gauti už tai pinigų.

Jis užkelia lagaminą ant bagažo vežimėlio ir stumia jį link išėjimo. Lėktuve buvo aptiktas kažkoks techninis gedimas. Keleiviai turėjo įlipti, išlipti ir vėl sulipti. Jo vaikai apie vėlavimą bus perskaitę internete. Sūnus pasiima seserį automobiliu. Jie važiuoja greitkeliu į šiaurę. Sūnus pastato automobilį beprotiškai brangioje trumpojo stovėjimo aikštelėje, dukra išima iš bagažinės stilingąjį tėvo paltą. Kaip tik dabar juodu stovi pasirengę kitoje pusėje. Dukra švyti šypsena. Sūnus su ausinėmis. Jiems nereikia jokių dovanų. Gana ir to, kad jie čia.

*

Sūnus, kuris yra tėvas, laukdamas tėvo gali pamėginti ką nors nuveikti. Patikrinęs, ar virdulyje nėra negyvų

tarakonų, užkaičia vandenį. Įjungia kompiuterį ir peržiūri metinę butų bendrijos, esančios Utsikteno gatvėje 9, ataskaitą. Prisijungia prie savo Mokesčių inspekcijos paskyros ir pateikia prašymą atidėti mokesčius laisvai samdomam žurnalistui ir restauratoriui, vėluojantiems apmokėti sąskaitas. Surašo darbus, kuriuos reikia padaryti iki dukros gimtadienio šventės kitą sekmadienį. Priminti tėvams, kurie dar nepatvirtino, ar dalyvaus. Paruošti žaidimus. Nupirkti balionų, popierinių lėkščių, girliandų, šiaudelių, gėrimų, produktų tortui. Taip pat virvutę ir drabužių segtukų laimės šuliniui. Dirsteli pro langą. Nieko baisaus. Nieko nenutiko. Tėvas tik vėluoja.

Kartą susitiko su seserimi Centrinėje stotyje ir kartu laukė atvažiuojančio tėvo. Sėdėjo už stiklo ant suolų priešais autobusų stotelę surėmę nugaras arba padėję galvas vienas kitam ant peties ar ant kelių. Jis žiūrėjo į stoties laikrodį ir svarstė, kur galėtų būti tėvas. Sesuo nuėjo į kioską ir grįžo nusipirkusi avietinį glotnutį, sumuštinį ir latės. Jis nusiėmė ausines ir davė seseriai paklausyti amerikiečių reperių Royce da 5'9", Chino XL ir Jadakiss naujų dainų. Sesuo nusiėmė ausines, nusižiovavo ir vėl ėmė kalbėtis, pavyzdžiui, apie intymiąją higieną su keliomis pensininkėmis, laukiančiomis naktinio autobuso į Varbergą. Sūnus, kuris tuomet dar nebuvo tėvas, pakilo nuo suolo ir priėjo prie lango. Sesuo, kuri tuomet dar nebuvo mama, atsigulė ant suolo, po galva tarsi pagalvę pasidėjusi rankinę, ir užmigo. Kas penkiolika minučių atvažiuodavo vis kitas autobusas iš oro uosto. Tėvo vis nebuvo. Sūnus atsisėdo, atsistojo, vėl atsisėdo. Apsaugos

darbuotojai pažadino benamį. Du taksi vairuotojai žaidė „Gomoku“ arba lošė žirgų lenktynėse. Iš autobusų išlipdavo pasiklydusių turistų, kurie iš pradžių paeidavo į vieną pusę, paskui į kitą. Jis dirstelėjo į miegančią seserį. Kaip ji gali būti tokia rami? Ar nesupranta, kad kažkas atsitiko? Jų tėvas suimtas. Kariškiai suėmė jį belipantį į lėktuvą, paprašė parodyti pasą, apkaltino esant slaptu agentu, kontrabandininku, opozicionieriumi. Dabar jis sėdi šaltoje kameroje ir mėgina įtikinti kariškius, kad neturi jokių giminystės ryšių su vaikinu, kuris kalėjime padegė pats save, protestuodamas prieš vyriausybės politiką. Mūsų giminė didelė, sako jis. Tai dažnai pasitaikanti pavardė. Aš ne politikas, o pardavėjas, patikina ir nusišypso kerinčia šypsena. Jei kas nors gali išsisukti nuo kameros kalbėdamas – tai jis. Sėskis ir nurimk, liepė atsibudusi sesuo. Kvėpuok. Viskas gerai. Devyniasdešimt minučių, pasakė sūnus ir papurtė galvą. Visgi keistoka, kad lėktuvas nusileido prieš devyniasdešimt minučių, o tėvas dar nepasirodė. Ramiai, pasakė sesuo ir privertė atsisėsti. Visai nekeista. Iš pradžių jis palauks, kol visi išlips. Tada susirinks pamirštus laikraščius ir neišgertus vyno butelius. Nueis į savo mėgstamiausią tualetą, paskui pasiims lagaminą ir gerai apžiūrės jį. Ir jeigu aptiks bent menkiausią įbrėžimą, – o taip visada būna, – atsistos į eilę pateikti skundą, ar ne? Brolis linktelėjo. Tėvas praneš, kad lagaminas subraižytas, bet oro uosto darbuotojai negalės suprasti, ar vyriškis nusiteikęs rimtai, ar juokauja, nes lagaminas gali būti matęs ir Antrąjį pasaulinį karą. Jie sakys, kad nekompensuoja nusidėvėjimo. Tėvas supyks ir ims šaukti, kad klientas visada

teisus. Nebent moteriškė bus jauna ir graži, pasakė sūnus. Būtent, pritarė sesuo. Tada jis nusišypsos ir pasakys, kad supranta. O tada? – paklausė brolis ir šyptelėjo. Tada jis praeis muitinę, atsakė sesuo. Koks nors nepatyręs muitininkas pagalvos, kad tėvas ką nors slepia. Sustabdys jį. Klausinės. Paprašys užeiti į galinį kambarį ir parodyti, kas lagamine. O ką ras? Nieko. Lagaminas beveik tuščias. Tik keletas marškinių. Ir šiek tiek maisto. Tai visada užtrunka, patikino sesuo. Be reikalo nerimauji.

Sėdėjo tylėdami. Atvažiavo autobusas. Dar vienas. Kai nuvažiavo, stotelėje ant šaligatvio juodu išvydo tėvą. Kaip visada su tais pačiais drabužiais. Tas pats iki blizgesio nutrintas švarkas. Tie patys nunešioti batai. Tas pats lagaminas, ta pati šypsena ir visada toks pat pirmas klausimas: ar turite mano paltą? Dukra ir sūnus išėjo laukan. Jie užmetė tėvui ant pečių paltą ir paėmė jo lagaminą. Pasveikino jį sugrįžus namo ir kaip kaskart pagalvojo, ar žodis „namo“ čia tinka.

*

Tėvas, kuris yra senelis, išeina į atvykimo salę. Pamato laukiančiųjų žvilgsnius. Visų veidai neryškūs, tarsi nusikaltėlių stebėjimo kamerų įrašuose. Jaunos moterys geria arbatą iš vienkartinių puodelių. Barzdoti vyrai per siauromis kelnėmis kažką skaito savo telefonuose. Du gražiai apsirengę tėvai neša perlenktą plakatą. Juos filmuoja giminaitis, jo pakelta ranka primena kobrą. Keli vyrai laiko puokštes ir

striukes. Tėvas tokius tipus gerai pažįsta. Yra matęs anksčiau. Šie švedai laukia savo žmonų tailandiečių. Susipažino internete ir susižadėjo net nesusitikę, o dabar laiko striukes, nes nori parodyti, kad yra geri ir rūpinasi, jog merginų neištiktų šokas nuo šalčio. Tačiau geri vyrai neima į žmonas kekšių iš kito pasaulio krašto, galvoja jis ir pasuka link išėjimo. Nesidairo vaikų, nes žino, kad jų čia nėra. Visgi pastebi, kad jo akys ieško. Akys tikisi.

Mato didelę afrikiečių šeimą. Vyrai panašūs į narkotikų platintojus. Mato jauną pakistanietį su apgamu paakyje, jis stipriai mirksi, lyg jaudintųsi arba būtų ką tik pabudęs. Ko gero, žydras. Akivaizdu iš aptemptų marškinių ir pūkuoto šaliko. Senelis eina toliau, pro naktį dirbančią kavinę, pro taksi vairuotojus, laikančius lapus su švediškomis pavardėmis arba angliškais įmonių pavadinimais. Praeina naktį nedirbančią valiutos keityklą ir apvalią koloną su dideliais žaliais lipdukais, kuriuose parašyta, kad būtent čia yra defibriliatorius. Kas, po velnių, yra defibriliatorius? Ir jei jau taip svarbu turėti defibriliatorių, kodėl jo nėra visuose oro uostuose? Ne. Jų yra tik čia, šitoje keistoje šalyje, kurios politikai nusprendė, kad atvykimo salėje be defibriliatoriaus nesaugu.

Senelis, kuris nebesijaučia tėvu, stumia vežimėlį link autobusų stotelės. Lauke vėjuota. Jis visą gyvenimą keliauja per šį oro uostą. Saulei šviečiant, lyjant, žiemą, vasarą. Nesvarbu. Išėjus iš penkto terminalo visada pučia vėjas. Jis panašus į uraganą bet kokiu oru. Šalikas virsta vėliava. Švarkas virsta sijonu. Jis toks stiprus, kad ten stovintys ir autobuso

laukiantys žmonės turi slėptis tarp cementinių kolonų, kad nebūtų priversti šokti – du žingsniai dešinėn, vienas pirmyn, vėjui juokiantis ir kaukiant į taktą.

Prisimerkęs pažvelgia į monitorių. Iki kito autobuso keturiolika minučių. Vienas bus ką tik nuvažiavęs. Keturiolika prakeiktų velnio minučių. Iš už kampo pažvelgia jo žmona. Keturiolika minučių! – džiugiai sušunka ji. Laimė, kad ne šimtas keturiolika! Žiauriai šalta, sumurma jis. Labai gaivu, sako ji. Niekas neatėjo manęs pasitikti, sako jis. Aš čia, sako ji. Aš sergu, sako jis. Kaip nepasisekė, bet visgi pasisekė, kad tai diabetas, o ne kokia nors kita lėtinė liga, sako ji, nes diabetą lengva kontroliuoti, esu girdėjusi apie ligonius, kuriems nebereikėjo insulino, kai jie pakeitė mitybą, o tau juk net šiek tiek patinka visi tie švirkštai ir cukraus kiekio matavimai. Aš po truputį anku, sako jis. Bet mane matai? Taip. Kaip pasisekė, sako ji ir nusišypso. Jos trumpus plaukus taršo vėjas. Kaip nepasisekė, bet visgi pasisekė. Tai jos mantra. Kad ir kas nutiktų. Kai dukters bendraklasis susilaužė ranką, ji pirmiausia paklausė, dešinę ar kairę. Kairę, atsakė dukra. Kaip nepasisekė, bet visgi pasisekė, pasakė žmona. Jis kairiarankis, pridūrė dukra. Tada turės galimybę lavinti dešinę ranką. Kaip nepasisekė, bet visgi pasisekė. Vyras nusišypso tai prisiminęs. Vėjas nurimsta. Pasidaro tylu. Žmona prieina, paglosto jam smilkinį ir pabučiuoja į skruostą tokiomis šaltomis lūpomis, lyg tos būtų lifto mygtukai. Beje, sušnabžda ji. Žmona? Kodėl galvoji apie mane kaip apie savo žmoną? Juk mes išsiskyrėme daugiau kaip prieš dvidešimt metų. Vėjas grįžo. Ji dingo. Jo kūnas

silpnas. Kažkas negerai akims. Jis nori tik namo. Namų neturi. Yra taksi. Ir greitieji traukiniai. Bet jis lauks autobuso. Visada laukia autobuso.